

Vakbonden profiteerden niet van inflatiecrisis

CONNIE DE JONGE

Aangepast: Gisteren, 00:26 Gisteren, 00:01 in FINANCIEEL

AMSTERDAM - Ondanks een hete herfst en een daarop volgend voorjaar vol stakingen is het aantal vakbondsleden gedaald. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn nu 1,4 miljoen Nederlanders lid van een bond, 63.000 minder dan twee jaar geleden. De torenhoge inflatie leidde wel tot meer aanmeldingen, maar nog meer mensen zegden op.

Vakbond FNV zegt in een eerste reactie dat de cijfers van het CBS een vertekend beeld geven omdat ze over een periode van twee jaar gaan. „Wij hebben het afgelopen jaar wel degelijk een netto groei van het ledenbestand gezien”, aldus voorzitter Tuur Elzinga. „Vooraf jongeren en vrouwen hebben zich bij ons aangesloten. Dat biedt hoop.”

Hoeveel leden zijn bond op dit moment heeft zegt Elzinga niet. Hij wil alleen kwijt dat zich over de afgelopen twaalf maanden 64.000 nieuwe leden hebben ingeschreven. Op de vraag hoeveel er in diezelfde periode vertrokken zijn, komt geen antwoord.

Stakingen

FNV is al jaren de grootste. Volgens het CBS telde de bond op 31 maart van dit jaar net geen 877.000 leden (in 2021 nog 916.000), terwijl het aantal leden van CNV terugliep tot zo'n 210.000 (was 225.000). Bij de Vakcentrale voor Professionals (VCP) daalde het ledenaantal van 163.000 naar 153.000. Voor alle bonden samen (inclusief een aantal kleinere) daalde het ledenaantal in twee jaar tijd van 1,5 naar iets meer dan 1,4 miljoen.

BEKIJK OOK:

Inflatie jaagt werkenden naar de vakbond: ook jongeren worden lid

FNV-baas Elzinga claimde de afgelopen tijd regelmatig dat de groei er bij de vakbond weer in zat. Zeker nadat stakingen bij de NS vorig najaar leidden tot een loonsverhoging van meer dan 9%, zagen hij en zijn bestuurders in het land nieuwe leden toestromen. Elzinga sprak van 'een hele dikke plus'. Ook CNV en vakbond de Unie (aangesloten bij VCP) meldden een toename, al waren die een stuk voorzichtiger.

Inflatiecrisis

Volgens FNV-vice-voorzitter Zakaria Boufangacha zijn werknemers door de inflatie- en koopkrachtcrisis gaan inzien dat staken loont. Het kan bovendien een extra loonsverhoging opleveren. Volgens Boufangacha stroomden vooral nieuwe leden toe in sectoren waar stevig actie was gevoerd, zoals bij ING, Albert Heijn en in het streekvervoer. „We zijn weer op weg naar 1 miljoen leden”, voegde hij daaraan toe.

BEKIJK OOK:

Staken levert werknemer €100 extra per maand op, meer acties op komst

Het CBS ziet die trend niet. „Wij zien eigenlijk dat de dalende lijn bij de bonden van de afgelopen tien jaar gewoon doorzet”, constateert hoofdeconoom Peter Hein van Mulligen. „Als FNV nu zegt dat ze groeien, moet je misschien concluderen dat ze vorig jaar een heel slecht jaar hebben gehad.”

Vergrijzing

Voorzitter Piet Fortuin van CNV geeft eerlijk toe dat het aantal nieuwe leden bij zijn bond nog niet opweegt tegen het aantal vertrekkers. „De samenleving vergrijst en dat zien wij terug. Zonde, want we maken ons zeer sterk voor gepensioneerden. Denk bijvoorbeeld aan het eerder indexereren van pensioenen.”

Fortuin klampt zich voorlopig vast aan de toestroom van jongeren, vooral bij de groep onder de 25 jaar. „Zij zitten in de knel. Zij krijgen geen vast contract, kunnen geen huis kopen en ze kampen met een hoge werkdruk. Wij maken ons sterk voor hen. Het is fijn dat ze de weg naar CNV beter weten te vinden.”

BEKIJK OOK:

Jonge werknemers minder bang om ontslagen te worden

Vakbond De Unie (onderdeel van de vakcentrale VCP) zegt dat het aantal leden daar dit jaar is gegroeid tot iets meer dan 32.000. In augustus vorig jaar waren dat er minder dan 29.000. Volgens voorzitter Reinier Castelein „gaan de CBS-cijfers dus niet over ons”.

Wegenwacht

Vorig jaar bleek uit een onderzoek van TNO en CBS samen dat 54% van alle werkenden er nog nooit over heeft nagedacht om vakbondslid te worden. Castelein noemt dat ronduit pijnlijk. „Als mensen een auto kopen worden ze meteen lid van de Wegenwacht. Pas als ze ergens onderweg vastlopen in hun carrière denken ze aan ons.”

RTL Nieuws 31 oktober 2023

Jongere loopt niet warm

Aantal vakbondsleden keldert, maar FNV ziet 'kentering'

31 oktober 2023 11:20Aangepast 31 oktober 2023 11:21

Het aantal mensen dat lid is van een vakbond keldert naar beneden en is inmiddels op het laagste punt beland sinds 1963. Toch is de rol van de vakbond - naar eigen zeggen - nog niet uitgespeeld. "De inkomenscrisis heeft mensen laten zien dat het nodig is samen een vuist te maken tegen werkgevers."

Het aantal vakbondsleden daalt al sinds 2012 en nam ook de afgelopen twee jaar verder af, becijferde het Centraal Bureau voor de Statistiek ([CBS](#)).

Eind maart telden bonden als FNV, CNV en De Unie ruim 1,4 miljoen leden, 63.000 minder dan in 2021 en een daling van 4 procent. De afname is wel minder sterk dan die gemeten in 2021.

Vooraf het aantal leden tussen de 45 jaar en de pensioenleeftijd daalde hard, dat is ook de grootste groep van leden van de bonden.

Lees ook:

[Inflatiereparatie: cao-lonen veel harder gestegen dan de prijzen](#)

In de afgelopen twee jaar daalde het aantal mannelijke vakbondsleden met 40.000 tot 891.000 leden in maart 2023. Bij vrouwen was er een afname met 23.000 tot 550.000 leden.

2,4 procent van de vakbondsleden is jonger dan 25 jaar, ruim 23 procent is tussen de 25 en 45 jaar. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van twee jaar geleden.

'Nooit overwogen'

Uit een enquête van het CBS en TNO blijkt dat ruim de helft van de werknemers die geen lid zijn van een vakbond zeggen een lidmaatschap nooit serieus te hebben overwogen. Dat geldt vooral voor jongeren.

Ook zegt een deel dat vakbonden geen invloed hebben op hun arbeidsvoorwaarden of onvoldoende opkomen voor hun belangen. Daarbij vinden sommigen een lidmaatschap van rond de 20 euro per maand te duur.

Lees ook:

[Vakbond FNV wil loonsverhoging van 5 tot 14 procent](#)

Volgens vakbond FNV is er de laatste maanden wel een kentering te zien in het aantal leden. Sinds eind 2022 neemt dat aantal juist toe. "De inkomenscrisis, die parallel liep met de recordwinsten, heeft mensen laten zien dat het nodig is samen een vuist te maken tegen werkgevers", zegt FNV-voorzitter Tuur Elzinga.

In de afgelopen maanden zijn veel cao-lonen [harder gestegen](#) dan de prijzen en dat komt mede door onderhandelingen van de bonden. Voor komend jaar wordt bovendien ingezet op verdere loonstijgingen.

Mede hierom zijn volgens de vakbond bijna de helft van de 64.000 nieuwe leden in het afgelopen jaar jongeren.

Meer leden, meer macht

Willen de bonden voldoende macht hebben aan de onderhandelingstafel, dan zal het belangrijk zijn om genoeg leden te hebben, zegt Leontine Treur, econoom bij de Rabobank tegen RTL Z. "Meer leden is beter."

Het is ook een uitdaging, want in de afgelopen twee jaar was vooral ook vergrijzing van de vakbondsleden te zien. "Een kwart van de leden is boven de AOW-leeftijd", aldus Treur. Tijden van hoge inflatie kunnen een kans zijn voor de bonden om meer jongeren te werven.

Vakbond?

Vakbonden zijn werknemersverenigingen die opkomen voor de belangen van werknemers. De bonden voeren bijvoorbeeld onderhandelingen over collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's) en voeren zo nodig actie. Ook praten de leden mee over bedrijfspensioenen of nemen zitting in een ondernemingsraad. Daarvoor hebben ze naar eigen zeggen [miljoenen in kas](#).

Nederland telt een aantal grotere vakcentrales (koepel van bonden) waaronder de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV), het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV) en de Vakcentrale voor Professionals VCP. Ook zijn er een aantal onafhankelijke vakbonden.

Bron: RTL Z/ANP